

Adroddiad i'r: Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio

Dyddiad y cyfarfod: 17 Mawrth 2021

Aelod Arweiniol / Swyddog: Y Cynghorydd Richard Mainon/ Nicola Kneale – Rheolwr y Tîm Cynllunio Strategol

Awdur yr Adroddiad: Carol Evans, Swyddog Cynllunio Strategol a Pherfformiad

Teitl Y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol i Gymru

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol i Gymru, a ddaw i rym ar 31 Mawrth 2021.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Rhoi gwybod i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio (y Pwyllgor o hyn ymlaen) am y diffiniad o'r Ddyletswydd economaidd-gymdeithasol, sut y bydd swyddogaethau allweddol yn y Cyngor yn ymaddasu i ystyried y Ddyletswydd, a'r mesurau sy'n cael eu rhoi ar waith i ymateb i'r gofynion.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod aelodau'r Pwyllgor yn nodi'r rhesymau y tu ôl i'r Ddyletswydd, ei diffiniadau, yn ymrwymo i roi sylw dyledus i'r Ddyletswydd, ac yn gofyn i bob Aelod mewn pwyllgorau, a swyddogion sy'n mynychu'r pwyllgorau hynny i wneud hynny.

3.2. Bod aelodau'r Pwyllgor yn nodi'r swyddogaethau craidd sy'n addasu i'r Ddyletswydd ac yn sicrhau bod yr addasiadau'n cael eu gwneud (gweler 4.3 isod am restr o swyddogaethau craidd).

3.3. Bod aelodau Pwyllgor yn:

- Arolygu Asesiadau o'r Effaith ar Les mewn perthynas ag anghydraddoldeb canlyniadau sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol / tlodi.
- Sicrhau eu bod yn cymryd perchnogaeth dros Asesiadau o'r Effaith ar Les y maent yn gyfrifol amdanynt.
- Herio swyddogion i ddarparu tystiolaeth neu gymryd camau i lenwi bylchau gwybodaeth mewn Asesiadau o'r Effaith ar Les a herio casgliadau'r Asesiadau, gan ofyn i Swyddogion a yw eu casgliadau'n gywir / yn debygol o fod yn gywir.
- Osgoi a herio tuedd obeithiol.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1. O dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, mae Gweinidogion Cymru yn bwriadu cychwyn Adrannau 1 i 3 o'r Ddeddf 2010 yng Nghymru – y Ddyletswydd economaidd-gymdeithasol.
- 4.2. Fel Awdurdod lleol, mae'r ddyletswydd yn ei gwneud yn ofynnol i ni, wrth wneud penderfyniadau strategol megis penderfynu ar flaenoriaethau a gosod amcanion, ystyried sut y gallai ein penderfyniadau helpu i leihau'r anghydraddoldebau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol.
- 4.3. Bydd hyfforddiant cyffredinol yn cael ei gynnig i'r holl Aelodau a swyddogion, yn unol â'r manylion yn 4.4 isod. Gweler y cyflwyniad sydd ynghlwm yn Atodiad A sy'n cael ei ddefnyddio mewn hyfforddiant. Yn ogystal, cynhaliwyd sesiynau briffio gyda swyddogion sy'n arwain ar fframweithiau gwneud penderfyniadau penodol er mwyn sicrhau bod y fframweithiau hyn yn adlewyrchu'r Ddyletswydd, sef:
- Cynllunio Strategol (E-ddysgu ar Gydraddoldeb, Asesiad o Effaith ar Les, Cydraddoldeb ar y dudalen we)
 - Cyllid ac Asedau (Strategaeth Rheoli Asedau a Datganiadau Landlordiaid y Sir, Achos Busnes SIG)
 - Cyfathrebu ac Ymgysylltu
 - Archwilio Mewnol
 - Caffael

- Gwasanaethau Democrataidd (Adroddiadau Pwyllgorau, hyfforddiant Aelodau)
- Polisi Cynllunio
- Adnoddau Dynol

4.4. Gweler y cerrig milltir a chynllun cyfathrebu allweddol isod:

Amserlen / Cynllun Cyfathrebu

Dyddiad	Gweithgaredd
15 Ionawr	Diweddariad ar gyfer modiwl E-Ddysgu Cydraddoldeb (sy'n ymddangos yn y cyflwyniad corfforaethol)
26 Ionawr	Fersiwn newydd o'r Asesiad o'r Effaith ar Les ar y we wedi'i ryddhau ar y fewnrwyd
Yn fuan yn Chwefror	Diweddariad ar gyfer tudalennau gwe ar Gydraddoldeb ac Amrywiaeth
18 Chwefror	Papur briffio i'r Aelodau (i gynnwys crynodeb o newidiadau i'r Asesiad o'r Effaith ar Les)
19 Chwefror trwy e-bost	Papur briffio i'r Cabinet (i gynnwys crynodeb o newidiadau i'r Asesiad o'r Effaith ar Les)
26 Chwefror trwy e-bost	Papur briffio i'r SLT (i gynnwys crynodeb o newidiadau i'r Asesiad o'r Effaith ar Les)
Yn fuan yn Chwefror	Hysbysiad ar Linc / Hysbysiad ar Visiontime: ymwybyddiaeth o'r Ddyletswydd a'r gofynion
11 Mawrth	Papur Briffio ar gyfer y Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Craffu

17 Mawrth	Papur Briffio ar gyfer y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio (i gynnwys crynodeb o newidiadau i'r Asesiad o'r Effaith ar Les)
18 a 22 Mawrth	Sesiynau i'r Staff (i gynnwys crynodeb o newidiadau i'r Asesiad o'r Effaith ar Les)

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1. Mae'r Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol yn rhan o Ddeddf Cydraddoldeb 2010, a bydd yn cyfrannu at ein blaenoriaeth Cymunedau Cydnerth.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Ni ragwelir unrhyw gostau ychwanegol wrth ymgorffori'r Ddyletswydd ym mhrosesau gwneud penderfyniadau a chraffu'r Cyngor. Bydd addasiadau o fewn yr adnoddau presennol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1 Nid oes angen Asesiad o'r Effaith ar Les ar gyfer mabwysiadu'r Ddyletswydd ei hun, ac mae'r holl benderfyniadau a wneir yn cynnwys defnyddio Asesiad o'r Effaith ar Les ar gyfer pob prosiect a wneir.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Mae'r adroddiad hwn wedi'i rannu ag Aelodau'r Cabinet, yr Uwch Dîm Arwain a Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Pwyllgorau Craffu hyd yma.

8.2. Mae'r Cynllun Cyfathrebu (uchod yn 4.4) yn cynnig canllawiau ar sut y caiff y Ddyletswydd ei gweithredu o fewn y Cyngor.

8.3. Mae swyddogion arweiniol ar gyfer swyddogaethau gwneud penderfyniadau allweddol wedi cael eu briffio ar y Ddyletswydd a'i gofynion, a byddant yn addasu polisïau fel y bo'n briodol.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Does dim angen Datganiad.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Mae risg bod yr ystyriaeth a roddir i'r Ddyletswydd hon yn dameidiog. Gallai hyn arwain at golli cyfleoedd i leihau anfantais economaidd-gymdeithasol, a/neu risg o dorri'r ddeddfwriaeth. Er mwyn lliniaru hyn, mae'n bwysig ystyried pa mor effeithiol y mae swyddogion ac aelodau yn defnyddio dulliau fel Asesiadau o'r Effaith ar Les a gweithgareddau Ymgysylltu i helpu i ddatblygu a chraffu ar benderfyniadau strategol, ac a ellid gwneud unrhyw welliannau.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1 Deddf Cydraddoldeb 2010;